

Таким чином, біла та сіра гнилі нуту є шкідливими хворобами. Масові їх спалахи протягом шести років, свідчать про необхідність більш детального вивчення даних хвороб для розробки ефективних способів їх контролю.

УДК:633.11«324»:631.524

ФОТОПЕРІОДИЧНА ЧУТЛИВІСТЬ ТА ЯРОВИЗАЦІЙНА ПОТРЕБА СОРТІВ-ІННОВАЦІЙ ПШЕНИЦІ М'ЯКОЇ ОЗИМОЇ МИРОНІВСЬКОЇ СЕЛЕКЦІЇ.

А.В.Пірич*

Миронівський інститут пшениці імені В.М.Ремесла

* - науковий керівник док. с/г наук, професор Г. М. Ковалишина

Стійкість озимої пшениці до стресових умов зимівлі пов'язана з швидкістю проходження та тривалістю етапів органогенезу рослин, що зумовлені в значній мірі впливом генетичних систем, які контролюють тривалість періоду яровизації (*Vrd*) та фотоперіодичну чутливість (*Ppd*). Неодноразово вітчизняні науковці відмічають важливість оцінки сортів саме за показниками, що контролюються цими генетичними системами, які впливають на адаптивність сорту.

Встановлено, що зниження чутливості до продовження дня і потреби у яровизації обумовлені наявністю домінантних алелей, а сильна реакція на фотоперіод і 50-60 добова потреба у яровизації характерна для генотипів з наявністю тільки рецесивних алелей кожної з вказаних систем.

Визначення фотоперіодичної чутливості та тривалості періоду яровизації у 12 новостворених сортів пшениці м'якої озимої проводили протягом весняно-літнього періоду 2016 року. Для вивчення фотоперіодичної чутливості проводили штучну яровизацію пророслого насіння протягом 60 діб, після чого 18 квітня висаджували проростки у вегетаційні посудини, які розміщували на відкритому майданчику. Скорочення фотоперіоду (12 годин) здійснювали шляхом закривання рослин ящиком з темної плівки. Для визначення яровизаційної потреби сортів пшениці м'якої озимої проводили весняний висів (14 квітня) з попередньою яровизацією пророслого насіння при температурі +1 °С протягом різних термінів (30-40-50-60 діб). За сорт-стандарт використовували сорт Миронівська 808.

Набір миронівських сортів за фотоперіодичною чутливістю можна розподілити на три групи: сильно-, середньо- та слабо чутливі. Сорти, які при скороченому фотоперіоді відреагували вірогідною затримкою вегетаційного періоду на 10-13 дні відносяться до першої групи (МІП Княжна, МІП Валенсія, Миронівська слава); 6-9 дні – до другої (Подольнка, МІП Вишиванка, Естафета миронівська, Вежа миронівська, Трудівниця миронівська, Грація миронівська),

а менше 6- до третьої (МПП Ассоль, Балада миронівська). У сорту МПП Дніпрянка не спостерігалось реакції на скорочення світлового дня.

Щодо тривалості періоду яровизації, то за цією ознакою більшість сортів мають яровизаційну потребу 50 діб, а такі сорти-інновації, як Естафета миронівська, Балада миронівська та Миронівська слава – 40 діб.

Таким чином більшість досліджених сортів мали слабку або середню чутливість до фотоперіоду, яровизаційна потреба їх була на рівні 40-50 діб.

УДК 631.5"312": 631.526.3: 635.65

РОЛЬ СОРТУ В СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЯХ ВИРОЩУВАННЯ ГОРОХУ

Пилипенко В. С.

Національний університет біоресурсів і природокористування України

Важливим питанням сучасної аграрної науки є розробка та вдосконалення технологічних прийомів вирощування сільськогосподарських культур, які можуть забезпечити одержання не лише високого врожаю, але й відповідних показників його якості. Зокрема, ця проблема стосується і зернобобових культур, розширення площі посівів яких дозволить підвищити родючість ґрунтів і загальну культуру землеробства, зміцнити економіку і підвищити рівень життя людей. Практика багатьох країн світу свідчить, що подолати існуючий дефіцит високоякісного білка для харчових і кормових потреб можливо лише за рахунок збільшення їх виробництва. Серед зернових бобових культур, які вирощують в СНД, горох займає найбільші посівні площі – до 5 млн. га, що становить близько 30 % світової площі. Таке велике поширення гороху пояснюється його високою середньою врожайністю та цінними продовольчими й кормовими якостями.

Впровадження технологій вирощування сучасних сортів гороху, розроблених на принципах адаптивного рослинництва є суттєвим засобом збільшення виробництва продукції даної галузі. Дослідження останніх років свідчать, що врожайність насіння гороху посівного залежить від багатьох елементів технології, а саме від сорту, норм висіву та рівня мінерального живлення.

Одним з найважливіших завдань у вирішенні проблеми підвищення врожайності та якості насіння є впровадження у виробництво високопродуктивних сортів гороху з вусатим типом листків. Завдяки селекціонеру Соловйовій В. К. світ отримав сорт гороху з вусатим типом листків, який був виведений шляхом схрещування географічно віддалених, але екологічно близьких типів гороху. Сорти гороху з вусатим типом листків більш стійкі до вилягання і придатні для збирання прямим комбайнуванням, вони значно довше знаходяться у вертикальному положенні і на час дозрівання насіння менше вилягають, ніж рослини з листочковими листками. Російськими